

8. The One Reason Why You Should Donate Breast Milk. *Nationwide Children's*: веб-сайт. URL: <https://www.nationwidechildrens.org/family-resources-education/700childrens/2015/01/the-one-reason-why-you-should-donate-breast-milk> (дата звернення: 25.02.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-607-5-7>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА УСТАНОВАМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Боровик Андрій Володимирович

доктор юридичних наук, професор,

відмінник освіти України,

віце-президент з наукової роботи

Науково-дослідний інститут публічного права

м. Київ, Україна

У сучасних умовах реформування системи кримінальної юстиції особливої актуальності набуває забезпечення законності у сфері виконання кримінальних покарань. Установи виконання покарань поєднують публічні інтереси держави щодо ізоляції засуджених та обов'язок забезпечувати дотримання їхніх прав і свобод.

Актуальність нагляду прокурора зумовлена високим ризиком порушень прав засуджених, обмеженими можливостями самозахисту та широкими дискреційними повноваженнями адміністрацій установ. Конституція України (ст. 28–29) [1] та міжнародні стандарти (ст. 3 Конвенції про захист прав людини) [2] забороняють катування та принижуюче гідність поводження.

Правове регулювання прокурорського нагляду формується Конституцією, Законом України «Про прокуратуру», КВК України, підзаконними актами та міжнародними стандартами.

Зокрема, ст. 131-1 Конституції передбачає нагляд за виконанням судових рішень та іншими заходами, що обмежують свободу [1, с. 106]. Закон України «Про прокуратуру» (ст. 26) надає прокурору право доступу до установ, перевірки документів та реагування на порушення законності [3]. КВК України (ст. 22) закріплює обов'язок прокурора здійснювати нагляд за дотриманням законів при виконанні покарань [4, с. 106]. Крім того, ст. 3 Конвенції та Європейські пенітенціарні правила визначають принципи утримання осіб під вартою та заборону нелюдського поводження. Нормативна база є багаторівневою, але її

ефективна реалізація потребує спеціалізованого контролю та вдосконалення механізмів.

Що ж до проблемних аспектів прокурорського нагляду то їх умовно можна розділити на наступні:

1. обмежені механізми впливу (акти реагування формальні, відсутність санкцій);
2. формалізм перевірок (переважно документальний аналіз);
3. обмежений доступ до інформації (неповні документи);
4. кадрові та ресурсні проблеми (високе навантаження, нестача спеціалістів);
5. недостатня взаємодія з іншими органами.

Ці проблеми знижують ефективність нагляду та реалізацію прав засуджених.

Таким чином нами з'ясовано, що під час прокурорського нагляду не завжди вдається належним чином забезпечити права засуджених. Згідно аналізу внесених прокурорами актів прокурорського реагування упродовж 2023-2025 років основними проблемами забезпечення прав засуджених в Україні є:

1. неналежні умови тримання (переповненість, санітарні порушення, недостатнє харчування);
2. неналежне медичне забезпечення (несвочасне надання, відсутність препаратів);
3. незаконне або непропорційне застосування дисциплінарних стягнень;
4. затримка та формалізм у розгляді скарг;
5. обмежена правова поінформованість.

Прокурорський нагляд є ключовим механізмом забезпечення законності та захисту прав засуджених, основними проблемами якого залишаються: формалізм перевірок, обмежені механізми впливу, кадрові та ресурсні проблеми, недостатня взаємодія.

З метою вдосконалення прокурорського нагляду на нашу думку необхідно посилити законодавчі гарантії, підвищити якість прокурорських перевірок, здійснити спеціалізацію прокурорів, розширити взаємодію з органами контролю, ширше використовувати можливості аналітичних інструментів.

Література

1. Конституція України. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 10.03.2026);

2. Європейська конвенція з захисту прав людини. Електронний ресурс: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 10.03.2026);

3. Закон України «Про прокуратуру». Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення 10.03.2026);

4. Кримінально-виконавчий кодекс України. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (дата звернення 10.03.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-607-5-8>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТІВ

Боровик Людмила Андріївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
академік Академії адміністративно-правових наук,
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії
доцент кафедри кримінально-правових
та адміністративно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янука
м. Рівне, Україна*

На нашу думку, адміністративно-правові гарантії професійної діяльності журналістів та обов'язки суб'єктів публічної адміністрації є досить широкими, а тому їх слід поділити за наступними критеріями:

1) за функціональною спрямованістю: а) свобода інформаційної діяльності; б) право отримувати інформацію від державних органів; в) право відмовлятися від розголошення джерела інформації; г) заборона цензури; ґ) гарантії безперешкодного доступу до інформації; д) захист від неправомірного втручання; е) адміністративно-процесуальні гарантії, що включають право оскаржувати дії/бездіяльність посадових осіб у адміністративному та судовому порядку;

2) за джерелом правового регулювання: а) конституційні гарантії. Це сукупність встановлених конституцією норм, правозахисних інститутів, які є базою гарантування основних прав, свобод та обов'язків громадян. А саме по конституційних гарантіях, наголошує вчений, вже можна судити про реальність проголошених прав, про їх суб'єктивний,